

Medailles en penningen van Turnhout

Willy Hannes

De interesse voor medailles is er gekomen door mijn schoonvader en mijnwerker Louis Peeters, die mij een mooie medaille van de kolenmijn van Beringen en een boek over het jubileum van de mijnen (1907-1957) schonk. De medaille was uitgegeven in 1950 t.g.v. het bezoek van Prins(!) Boudewijn aan de koolmijn en staat in het boek vermeld. Ik heb ze nog steeds in mijn bezit (zie bijlage 1).

Tijdens het verzamelen van medailles en penningen van Belgisch Congo, mijn hoofdhobby, waarmee ik sinds 2013 bezig ben, kwam ik zeer sporadisch een medaille van Turnhout tegen en zo groeide het idee om een inventaris van medailles over Turnhout te maken in de vorm van een artikel of een boek voor het EGMP (Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde), waar ik lid van ben, in de veronderstelling dat er niet zo veel uitgegeven waren.

De volgende logische stap was een bezoek aan het stadsarchief van Turnhout, gevestigd op de Grote Markt. Ik kwam terecht bij Bart Sas, de stadsarchivaris. Hij vertelde mij dat er een digitale versie van alle medailles in het archief bestond en zou mij die bezorgen via mail. Reeds de volgende dag kreeg ik een lijst van Patrick Meir, IT-verantwoordelijke, van maar liefst 739 pagina's van de collectie Taxandriamuseum Turnhout. Was me dat even schrikken. Bij nader toezicht bleek dat er telkens een bladzijde gewijd was aan de beschrijving van de medaille, met veel toewijding gedaan door registrator Marie-Paule Peeters, gevolgd door een bladzijde met de foto van de medaille. Na samenvoeging en verwijderen van dubbele beschrijvingen bleven er nog een 170 unieke medailles over, waarmee ik aan de slag kon. Tijdens de verwerking van de documenten kwam ik verschillende foto's tegen met een etiket opgeplakt of van mindere kwaliteit. Ik nam dan contact op met Karlien De Voecht, stafmedewerker behoud en beheer (collectie), die de nodige stappen ondernam om de etiketten te verwijderen en de medailles ter beschikking te stellen voor nieuwe foto's, wat heel vlot verlopen is.

Ik heb mij voor het schrijven van mijn boek beperkt tot de periode vanaf 1830 tot 2000 omdat er van voor deze periode zeer weinig medailles beschikbaar zijn, nl : slechts enkele stuks van 1597 over de slag om de Tielenheide met 9 veroverde steden op de Spanjaarden in 3 maanden.

Ter vervollediging zijn in het boek ook een aantal medailles die niet in het bezit zijn van het stadsarchief toegevoegd: een tiental medailles van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel en 12 medailles van mijn eigen privéverzameling. Het bevat ook een lijst van personen en verenigingen die op de medailles voorkomen.

Het opmaken van het boek volgens jaar van uitgifte van de medailles heeft ongeveer een jaar geduurd. Ik ben me bewust dat het verre van volledig is maar het geeft toch een indrukwekkend beeld van de pracht van deze medailles waarvan een paar in bijlage te zien zijn (bijlage 3 en 4).

Ik wil mijn dank betuigen aan iedereen hiervoor vernoemd voor hun kostbare hulp bij de opmaak van dit werk die, elk op zich, een verhaal vertellen over mensen en gebeurtenissen.

Geïnteresseerde lezers kunnen contact opnemen met Willy Hannes willyhannes@telenet.be of een kijkje nemen op onze website bij de ledenbladen.

Bijlage 1: medaille ter gelegenheid van het bezoek van prins Boudewijn aan de mijn van Beringen

Op maandag 30 oktober 1950 werd de
Kolenmijn van Beeringen
vereerd met het bezoek van
Z. K. H. DE KONINKLIJKE PRINS,
thans
Z. M. KONING BOUDEWIJN

Ter herinnering aan dit doorluchtig bezoek
werd een gedenkpenning geslagen
en aan het personeel uitgereikt.

Bijlage 2: HANNES (W.), *Medailles en Penningen van Turnhout. Verhalen over mensen en gebeurtenissen vanaf de Belgische onafhankelijkheid tot de eenentwintigste Eeuw 1830-2000*. Titelpagina.

VOLGENS JAAR VAN UITGIFTE

**MET DE MEDEWERKING VAN ARCHIEF EN MUSEA TURNHOUT. ERFGOEDDEPOT
NOORDERKEMPEN. KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE. WILLY HANNES 2017**

Bijlage 3: Stedelijk Bestuur van Turnhout

Voorzijde: vergulde, gekroonde medaille (7x5 cm) met ophangoog. van het Stedelijk Bestuur van Turnhout.
Keerzijde: binnen een brede vruchten- en bloemenkrans, over meerdere regels, de tekst: Blijde Intrede van hunne Koninklijke Hoogheden, Prins Albrecht & Prinses Elisabeth van België, 19 juni 1904. Collectie Taxandriamuseum Turnhout, nr. T09279.

Bijlage 4: Kruidkundig Genootschap Dodonaea

Voorzijde: gekroonde verzilverde medaille (10 cm) met ophangoog en geajoueerde randversiering met C-krullen en bloemen. Adminon Communale de Turnhout.

Keerzijde.: centraal opschrift: Kruidkundig Genootschap/DODONAEA/ Turnhout /Tentoonstelling /1898. Collectie Taxandriamuseum Turnhout, nr. T08983.

Bijlage 4: Personen vermeld op de medailles van Turnhout

Charles Niellon	1833
Karel Theodoor lebon	1842
C. Gluckx	1845
Eduard Bekaert	1847
Vandevelde / Deken van Turnhout/	1867
Francs Nuyens, 19 April	1867
Fr. Van Riemen, 7 Mei	1867
Fr. Knot, 17 July	1867
L. Willems	1871.
J. Snoeckx	1871
Eugène Sanders.	1872
Joseph Levrie	1874- 1875
J. Van den Hout	1874- 1875-1877
L. Matthé. 1874	1875
J.B. Van Tulden	1875
Laurent Römer	1878-1880-1881-1882
Jos Van Tongerloo	1882- 1883
Edouard Daems	1889-1890-1894-1895-1896-1898
Van Hooghten Louis.	1889.

Joseph. Hannoset	1891-1895-1899
J. Van Herck	1891
J. De Langh	1898.
Theresia Janssens	1848-1898
Jan Loyens	1903
Frans Thijs	1908-1909-1910
H.H. Fr. Bauweraerts perfekt	1911
Aug. Van Eekert	1911
Jan Crols	1911
Jan Dergent	1912
Daems Cesar	1913
Jan Verdonck	1918
Armand Van Hove	1921
Gust Davids	1924-1925
Jos Andelhof	1927-1934-1948
Pierre van Sassenbrouck	1935
Jan de Wolf	1937
Jos Bluekens	1947-1950
Hip. De Chaffoy	1949
Ch. De Chaffoy	1951
Braas Isidoor 1952	1953
Van Nieuwenhuysen D	1971
L. Noyens	1981
B. Meyer	1998
F. Van Dijk	2000

Bijlage 5: Verenigingen en firma's vermeld op de medailles

Willemsfonds	1847
Société d'Harmonie de Turnhout	1856
Sodalité des messieurs à Turnhout	1866
SteChispinus Gilde (Gilde St Crispijn)	1867-1890-1912
Muziekmaatschappij Echo de la Canpine	1879-1887-1921
Koninklijke Belgische Turnbond / Noordergouw	1881-1918
Het Korps der Eerewacht te Turnhout	1883
Kruidkundig Genootschap DODONAEA	1887-1895-1898-1902-1905-1908-1911-1923-'25
Vrienden der armen(weldadigheidskring Turnhout)	1889
Muziekmaatschappij de Onafhankelijken Turnhout	1893-1908
Vlaamse Katholieken Turnkring Turnhout	1895
Koninklijke Redders Maatschappij Union&Constance	1895
Bond der Belgische Brandweren	1895
VlaamscheCongegratie van Turnhout	1898

Kunstverbond Turnhout	1902
Turnvereniging Kracht & Zwier	1904-1918-1927-1981
Fanfarenmaatschappij de Burgerszonen(Oud-Turnhout)	1909
Genootschap der Xaverianen te Turnhout	1911
V.O.S. Vereniging van Oudstrijders Turnhout	1918-1938
Société d'Harmonie Ste Cécile de Turnhout	1920
Nationaal Verbond der Verminkteen Invaliden	1920
Comice Turnhout	1921
K.V. Tooneelkring De Dageraad Turnhout	1924
Edele Handboog / Turnhout	1927-1934-1935-1937-1947-tem1951
Turnhoutse Broederschap der Processie	1937
Philips Turnhout	1957
Kazerne Turnhout OC Nr 3	1971
Algemene Wandelsport Vereniging Turnhout	1973
Zwemclub OLMA Turnhout	1989
S.A.S.K. Turnhoutse Academie voor Schone Kunsten	1989